

Warunki i zasady udzielania kredytów na zakup użytków rolnych przeznaczonych na utworzenie lub powiększenie gospodarstwa rodzinnego w rozumieniu ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. Nr 64, poz. 592) - Symbol nGR

- kredyty, o których mowa w § 10 ust. 3 pkt 1 lit c) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 22, poz. 121 ze zm.)

**Rozdział I
Przeznaczenie kredytu**

1. Kredyt może zostać udzielony na zakup użytków rolnych, na których są lub będą prowadzone działalności wymienione w „Wykazie działalności w zakresie rolnictwa i przetwórstwa produktów rolnych wspomaganych przez ARiMR w postaci dopłat do oprocentowania kredytów”, zawartym w części I, w grupach:
 - 1) uprawy rolne inne niż wieloletnie - 01.1,
 - 2) uprawa roślin wieloletnich - 01.2,
 - 3) rozmnażanie roślin - 01.30.Z,
 - 4) chów i hodowla zwierząt - 01.4,
 - 5) uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana) - 01.50.Z,
 - 6) obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin – 01.64.Z,
 - 7) chów i hodowla żab – 03.22.Z,
 - 8) działły specjalne produkcji rolnej – DS.
2. Kredyt może zostać udzielony na realizację inwestycji mających na celu poprawę struktury agrarnej – K.
3. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie zakupu użytków rolnych w celu:
 - 1) utworzenia nowego gospodarstwa rolnego o powierzchni nie mniejszej od ogłoszonej na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego średniej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w danym województwie i nie większej niż 300 ha użytków rolnych,
 - 2) powiększenia gospodarstwa rolnego mającego powierzchnię co najmniej 1 ha użytków rolnych do powierzchni użytków rolnych nie mniejszej od ogłoszonej na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego średniej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w danym województwie i nie większej niż 300 ha użytków rolnych.
4. W przypadku, gdy utworzone lub powiększone przy udziale kredytu z dopłatami Agencji gospodarstwo rolne położone będzie na obszarze dwóch lub więcej województw, przy ustalaniu powierzchni tego gospodarstwa dla celów ubiegania się o kredyt objęty dopłatami

Agencji przyjmuje się średnią powierzchnię gospodarstwa rolnego w województwie, w którym będzie położona większa jego część (przy założeniu, że nabywane użytki rolne, a w przypadku powiększania istniejącego gospodarstwa – użytki rolne nabywane i użytki rolne już posiadane, stanowią jedno gospodarstwo w rozumieniu art. 55³ kc).

5. Przez użytki rolne należy rozumieć użytki rolne, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. Nr 64, poz. 592).
6. Ustalając powierzchnię gospodarstwa rolnego należy brać pod uwagę powierzchnię użytków rolnych stanowiących własność rolnika wnioskującego o kredyt i użytków rolnych dzierżawionych w okresach wieloletnich.
7. Ustalając powierzchnię gospodarstwa rolnego, o której mowa w ust. 3, należy stosować średnie powierzchnie użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w danym województwie obowiązujące na dzień złożenia wniosku o kredyt.
8. Przy ustalaniu powierzchni użytków rolnych będących przedmiotem współwłasności uwzględnia się powierzchnię nieruchomości rolnych odpowiadających udziałowi we współwłasności takich nieruchomości, a w przypadku współwłasności łącznej uwzględnia się łączną powierzchnię nieruchomości rolnych stanowiących przedmiot współwłasności.
9. Zasadę, o której mowa w ust. 8, stosuje się odpowiednio do ustalania powierzchni użytków rolnych będących przedmiotem współposiadania na podstawie umowy dzierżawy.
10. Użytkami rolnymi są nieruchomości, które są lub mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej, nie wyłączając produkcji ogrodniczej i sadowniczej.
11. Agencja przekazuje bankom wykaz średnich powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w danym województwie, ogłoszonych na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, wraz z informacją zawierającą datę, od której należy go stosować.
12. Przez dzierżawę w okresie wieloletnim należy rozumieć umowę dzierżawy zawartą na okres dłuższy niż 3 lata i trwającą co najmniej do końca okresu kredytowania. Umowa dzierżawy musi być zawarta na piśmie i powinna w sposób nie budzący wątpliwości określać datę jej zawarcia i czas jej trwania.
13. Przez zakup użytków rolnych należy rozumieć nabycie własności lub prawa wieczystego użytkowania działki bądź działek wyodrębnionych geodezyjnie w drodze:
 - 1) umowy sprzedaży,
 - 2) postanowienia sądu przysądżającego własność w postępowaniu egzekucyjnym,
 - 3) orzeczenia sądu stwierdzającego obowiązek złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu własności.
14. Za gospodarstwo rodzinne uważa się gospodarstwo rolne:
 - 1) prowadzone przez rolnika indywidualnego oraz
 - 2) w którym łączna powierzchnia użytków rolnych jest nie większa niż 300 ha.
15. Kredyt nie może zostać przeznaczony w szczególności na:

- 1) zakup użytków rolnych, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat na ich zakup została przyznana pomoc ze środków publicznych,
 - 2) zakup użytków rolnych, jeżeli umowa jest zawarta między:
 - a) małżonkami,
 - b) rolnikiem a następcą, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, jeżeli następca jest zstępnym, przysposobionym albo pasierbem rolnika,
 - c) rolnikiem a jego zstępnym, przysposobionym albo pasierbem i dotyczy przekazania gospodarstwa rolnego, o którym mowa w § 4 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Renty strukturalne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 109, poz. 750, z późn. zm.), gdy rolnik ubiega się o przyznanie renty strukturalnej określonej w tym rozporządzeniu,
 - d) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których współnikami lub akcjonariuszami są te osoby,
 - 3) zakup tej części użytków rolnych, która spowoduje przekroczenie powierzchni gospodarstwa rolnego lub gospodarstw rolnych będących w posiadaniu tego samego producenta rolnego do ponad 300 ha użytków rolnych, przy czym dotyczy to powierzchni użytków rolnych stanowiących własność i dzierżawionych przez podmiot ubiegający się o kredyt,
 - 4) sfinansowanie tej części ceny użytków rolnych określonej w dokumentach wymienionych w ust. 13, która przewyższa poziom średnich cen rynkowych w danym województwie wg danych GUS, obowiązującej w dniu złożenia wniosku o kredyt,
 - 5) zakup użytków rolnych Skarbu Państwa, jeżeli płatność jest rozłożona na raty,
 - 6) zakup użytków rolnych, których przeznaczenie określone w planie przestrzennego zagospodarowania gminy jest inne niż rolnicze,
 - 7) spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów,
 - 8) spłatę zobowiązań, których termin płatności minął przed dniem zawarcia umowy kredytu,
 - 9) zakup nasadzeń i naniesień znajdujących się na nabywanych użytkach rolnych,
 - 10) realizację inwestycji, do których stosowana jest lub będzie pomoc ze środków publicznych w formie dotacji, pożyczek lub kredytów udzielanych przedsiębiorcom na warunkach korzystniejszych od oferowanych im na rynku, dokapitalizowania oraz zbycia lub oddania do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków - na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku, z zastrzeżeniem rozdz. III ust. 8.
16. Kredytobiorca zobowiązany jest przedstawić w banku, z zastrzeżeniem ust. 17, oświadczenie sprzedawcy użytków rolnych wg wzoru określonego w załączniku nr 6, że w okresie ostatnich 10 lat na zakup sprzedawanych użytków rolnych nie została przyznana pomoc ze środków publicznych.
17. W przypadku nabycia użytków rolnych w drodze postępowania egzekucyjnego dopuszcza się inną niż oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 6 formę potwierdzenia, że na ich zakup nie przyznano wcześniej pomocy ze środków publicznych, tj. np.: wypis z księgi wieczystej, wypis z ewidencji gruntów i budynków, o ile na podstawie tych dokumentów urzędowych bank w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzi, że w okresie ostatnich 10 lat nabywane użytki rolne nie były przedmiotem obrotu.

18. W przypadku, gdy kredyt ma być przeznaczony na zakup działki wyodrębnionej geodezyjnie, na której oprócz użytków rolnych znajdują się np. nieużytki, las, grunty zakrzewione itp. przeprowadzenie nowego podziału geodezyjnego celem wyodrębnienia działki zawierającej wyłącznie użytki rolne nie jest wymagane, o ile w oparciu o dostępne dokumenty (wypis z rejestru gruntów) będzie można oznaczyć części działek mogące być przedmiotem kredytowania oraz ich przydatność rolniczą. Zakup powyższych nieużytków, lasu, gruntów zakrzewionych itp. nie może być sfinansowany kredytem z linii nGR.
19. Kredyt może zostać przeznaczony na zakup nieruchomości, w tym również w celu urządzenia istniejącego gospodarstwa rolnego, która będzie stanowiła współwłasność kilku osób, pod warunkiem, że każda z tych osób będzie spełniać warunki określone w niniejszym dziale.

Rozdział II

Podmioty mogące ubiegać się o kredyt

1. O kredyt mogą ubiegać się rolnicy indywidualni posiadający pełną zdolność do czynności prawnych, podejmujący lub prowadzący działalność określoną w rozdziale I ust. 1, z wyłączeniem emerytów i rencistów mających ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.
2. Za rolnika indywidualnego uważa się osobę fizyczną, będącą właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych:
 - 1) o łącznej powierzchni użytków rolnych nieprzekraczającej 300 ha,
 - 2) prowadzącą osobiście gospodarstwo rolne,
 - 3) posiadającą kwalifikacje rolnicze,
 - 4) zamieszkałą w gminie, na obszarze której położona jest jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład tego gospodarstwa.
3. Osoba fizyczna osobiście prowadzi gospodarstwo rolne, jeżeli podejmuje wszelkie decyzje dotyczące prowadzenia działalności rolniczej w tym gospodarstwie.
4. Dowodem potwierdzającym osobiste prowadzenie gospodarstwa rolnego jest oświadczenie prowadzącego to gospodarstwo, poświadczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta).
5. Osoba fizyczna posiada kwalifikacje rolnicze, jeżeli:
 - 1) uzyskała wykształcenie rolnicze co najmniej zasadnicze lub wykształcenie średnie lub wyższe, lub
 - 2) osobiście prowadziła gospodarstwo rolne lub pracowała w gospodarstwie rolnym przez okres co najmniej 5 lat.
6. Dowodem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji rolniczych jest:
 - 1) w przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 1) – świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem zawodowym albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe,
 - 2) w przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 2) – oświadczenie poświadczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub świadectwo pracy,
 - 3) odpowiednie dokumenty wydane przez właściwe organy lub instytucje państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
7. Dowodem potwierdzającym zamieszkanie jest dokument określający zameldowanie na

pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych.

Rozdział III

Warunki udzielania kredytu

1. skreślony
2. Kwota kredytu, z zastrzeżeniem ust. 3, nie może przekroczyć jednocześnie:
 - 1) 90% wartości zakupu nieruchomości rolnych i wynosić więcej niż 4 mln zł,
 - 2) wartości kupowanych użytków rolnych ustalonej na podstawie średnich cen rynkowych użytków rolnych w danym województwie według danych GUS.
3. Dla podmiotów obowiązanych do sporządzania, na podstawie odrębnych przepisów, skonsolidowanych sprawozdań finansowych wysokość kwoty kredytu jest ustalana łącznie dla jednostki dominującej i jednostek zależnych.
4. W przypadku, gdy wnioskodawca korzysta z kredytów inwestycyjnych objętych dopłatami Agencji do oprocentowania suma kwot udzielonych kredytów oraz kredytu z linii nGR nie może przekroczyć:
 - 1) 4 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na inwestycje realizowane w gospodarstwie lub gospodarstwach rolnych,
 - 2) 8 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na inwestycje realizowane w działach specjalnych produkcji rolnej,
 - 3) 16 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na przetwórstwo produktów rolnych.
5. Ustalając kwotę kredytu, o której mowa w ust. 2 i 4, bierze się pod uwagę kwoty kredytów z dopłatami Agencji do oprocentowania, jeżeli nie zostały jeszcze spłacone.
6. Różnica między wartością nakładów inwestycyjnych związanych z zakupem użytków rolnych do powierzchni nie większej niż 300 ha, a kwotą udzielonego kredytu stanowi wkład własny kredytobiorcy.
7. Wkład własny obejmuje wyłącznie nakłady związane z inwestycją realizowaną w oparciu o kredyt, w tym nie wymienione w rozdziale I. Oceny wkładu własnego kredytobiorcy dokonuje bank na podstawie dokumentów przedłożonych przez inwestora przed podpisaniem umowy kredytu.
8. Wkład własny może być finansowany ze środków premii dla młodych rolników uzyskanej w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” objętego PROW na lata 2007-2013.
9. Forma, w jakiej zostanie wniesiony wkład własny oraz jego wartość muszą zostać w sposób szczegółowy określone w planie inwestycji i umowie kredytu.
10. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić więcej niż 1,5 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez Narodowy Bank Polski w stosunku rocznym. Należne bankowi odsetki płacone są przez:
 - 1) kredytobiorcę – w wysokości 0,25 powyższego oprocentowania, nie mniej jednak niż 2%,

- 2) Agencję – w pozostałej części.
11. W przypadku umów kredytu zawartych od dnia 8 lipca 2008 r. do dnia 25 lutego 2009 r. należne bankowi oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę nie może być niższe niż 2% w stosunku rocznym z uwzględnieniem ust. 10.
 12. Maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu określana jest w umowie kredytu wg stopy redyskontowej weksli obowiązującej w dniu jej podpisania.
 13. W przypadku zmiany na podstawie ust. 11 minimalnej wysokości oprocentowania płaconego przez kredytobiorcę, skutkującej zwiększeniem kwoty dopłat, w umowie kredytu należy ponownie określić maksymalną kwotę dopłat, stosując stopę redyskontową weksli i stopę dyskontową w wysokościach obowiązujących w dniu podpisania umowy kredytu, pod warunkiem nie przekroczenia łącznej wysokości pomocy, o której mowa w ust. 14.
 14. Łączna wysokość pomocy Agencji na gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej jest określana przez bank w umowie kredytu w dniu jej podpisania i nie może przekroczyć:
 - 1) 40% kwoty udzielonego kredytu,
 - 2) 50% kwoty udzielonego kredytu – jeżeli inwestycja jest prowadzona w dziale specjalnym produkcji rolnej lub gospodarstwie rolnym położonym na:
 - a) obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), określonych w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub
 - b) obszarach NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej określonych w przepisach o ochronie przyrody.
 15. Za inwestycję realizowaną na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), określonych w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, obszarach NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej określonych w przepisach o ochronie przyrody uważa się inwestycję obejmującą zakup użytków rolnych położonych na tych obszarach, lub zakup użytków rolnych, w wyniku którego co najmniej 50% użytków rolnych w gospodarstwie rolnym położonych będzie na tych obszarach.
 16. Wykaz obszarów ONW, o których mowa w ust. 14, pkt 2) lit. a), stanowi załącznik do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)", objętej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 68, poz. 448 ze zm.).
 17. Lista obszarów Natura 2000, o których mowa w ust. 14, pkt 2) lit. b), zgłoszonych do Komisji Europejskiej w 2004 r. znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska, <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/>.

18. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 14, ustalana jest na dzień zawarcia umowy kredytu zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59 poz. 404 ze zm.) wg wzoru określonego w załączniku nr 5 i wpisywana w umowie kredytu. Przy ustalaniu wysokości pomocy, określanej jako wartość bieżąca kwot dopłat do oprocentowania rozłożonych w czasie, stosuje się obowiązującą w dniu zawarcia umowy kredytu stopę dyskontową, której wartość równa jest wartości stopy bazowej ogłaszanej przez Komisję Europejską, powiększonej o sto punktów bazowych, zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z 19.1.2008, str. 6).
19. Kredyt może zostać udzielony maksymalnie na 20 lat.
20. Termin spłaty kredytu (kapitału lub odsetek) może przypadać wyłącznie w dzień roboczy dla banku.
21. Karencja w spłacie kredytu nie może przekroczyć 2 lat. Okres karencji liczy się od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia spłaty pierwszej raty kapitału określonej w umowie kredytu.
22. Inwestycja może być realizowana przy udziale tylko jednej linii kredytowej z dopłatami Agencji. Wzrost kosztów inwestycji nie może być finansowany dodatkowym kredytem z dopłatami Agencji lub poprzez podwyższenie kwoty udzielonego kredytu na podstawie aneksu do umowy kredytu.
23. W przypadku zmniejszenia kwoty kredytu, obniżona kwota kredytu skutkuje zmianą maksymalnej kwoty dopłat, o której mowa w ust. 12, oraz wysokości pomocy wyliczonej w oparciu o stopę dyskontową obowiązującą w dniu podpisania umowy kredytu.
24. W okresie objętym umową kredytu bank może:
 - 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął,
 - 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął pod warunkiem poinformowania o tym Agencji,
 - 3) w przypadkach, o których mowa w pkt 1) i 2):
 - a) okres od dnia udzielenia kredytu do całkowitej jego spłaty wraz z odsetkami nie może przekroczyć 20 lat,
 - b) nie wymaga się sporządzenia zmian do planu inwestycji,
 - c) maksymalna kwota dopłat nie ulega zmianie, z zastrzeżeniem ust. 25.
25. W przypadku wystąpienia nieprzewidzianych, losowych i niezawinionych przez kredytobiorcę okoliczności uniemożliwiających terminową spłatę kredytów (np. długotrwała niezdolność do pracy, udokumentowany brak zapłaty za dostarczone produkty rolne, poniesienie szkód w wyniku choroby zwierząt lub złych warunków atmosferycznych) maksymalna kwota dopłat może zostać zwiększona, o ile nie spowoduje to przekroczenia łącznej wysokości pomocy, o której mowa w ust. 14. Przy zwiększaniu maksymalnej kwoty dopłat stosuje się postanowienia ust. 12 i 18.
26. Bank nie może stosować kapitalizacji odsetek lub pobierać ich z góry.

27. Bank nie ponosi odpowiedzialności za przekroczenie wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez kredytobiorcę z innych tytułów pomocy publicznej.

Rozdział IV

Warunki stosowania dopłat ze środków Agencji do oprocentowania kredytu

1. Dopłaty są stosowane, gdy kredytobiorca:
 - 1) spełnia warunki tej linii kredytowej,
 - 2) dokonuje w pełnej wysokości spłat rat kapitału i odsetek w terminach ustalonych w umowie kredytu z uwzględnieniem dodatkowo 7-dniowego okresu na spłatę należności.
2. Dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, gdy kredytobiorca sprzeda w okresie kredytowania lub po okresie kredytowania i przed upływem 5 lat od dnia nabycia - bez zgody banku - użytki rolne nabyte za kredyt.
3. Zgodę na sprzedaż użytków rolnych nabytych za kredyt objęty dopłatami Agencji wyraża bank, po dokonaniu oceny dotyczącej w szczególności wpływu planowanej transakcji na dalsze prowadzenie działalności i spłatę kredytu. Kredytobiorca składa w banku wniosek o wyrażenie zgody na sprzedaż, wg wzoru określonego w załączniku nr 2.
4. Dopłaty nie przysługują, a już udzielone nie podlegają zwrotowi od dnia:
 - 1) trwałego zaprzestania prowadzenia działalności przed upływem okresu kredytowania lub trwałego zaprzestania spłaty kredytu i odsetek,
 - 2) zmiany kierunku produkcji rolnej lub działu specjalnego produkcji rolnej w okresie kredytowania bez uprzedniej zgody banku udzielającego kredytu,
 - 3) stwierdzenia przez bank, że plan inwestycji nie został zrealizowany lub działalność nie została uruchomiona zgodnie z planem inwestycji z przyczyn w ocenie banku niezależnych od producenta rolnego obejmujących w szczególności:
 - a) śmierć kredytobiorcy,
 - b) długotrwałą niezdolność kredytobiorcy do wykonywania zawodu,
 - c) chorobę epizootyczną dotykającą część lub całość należącego do rolnika żywego inwentarza,
 - d) wywłaszczenie części nieruchomości związanej z inwestycją, jeżeli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu zawarcia umowy,
 - e) katastrofę naturalną powodującą trwałe uszkodzenie nieruchomości lub obiektów będących przedmiotem inwestycji,
 - f) wypadek lub awarię skutkującą zniszczeniem budynku, budowli lub innego mienia w stopniu uniemożliwiającym ich dalsze używanie zgodnie z założonym celem inwestycji,
 - g) kradzież mienia będącego przedmiotem kredytowania, z wyłączeniem kradzieży, która nastąpiła na skutek niezachowania należytej staranności przez kredytobiorcę,
 - h) wystąpienie organizmów kwarantannowych roślin, gdy ich wystąpienie wpływa na możliwość realizacji zobowiązań kredytobiorcy.
5. Dopłaty, z zastrzeżeniem ust. 4 pkt 3), ust. 8 i 8a, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, gdy kredytobiorca:

- 1) nie zrealizuje planu inwestycji lub nie uruchomi działalności zgodnie z planem inwestycji oraz umową kredytu,
 - 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu,
 - 3) nie udokumentuje, w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, wydatków poniesionych na cele inwestycyjne:
 - a) fakturą VAT,
 - b) innymi dowodami wpłaty, w tym dokonany na podstawie aktu notarialnego, umowy sprzedaży lub prawomocnego orzeczenia sądu,
 - 4) nie udokumentuje wniesienia wkładu własnego, zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w banku udzielającym kredytu,
 - 5) dokona zmiany przeznaczenia zakupionych za kredyt użytków rolnych na cele inne niż rolnicze, z wyjątkiem inwestycji publicznych.
6. W przypadku czasowego w ocenie banku zaprzestania prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy, przy jednoczesnym spełnieniu wymogów linii, dopłaty nie są stosowane przez ten okres, z zastrzeżeniem ust. 6a.
- 6a. Postanowienia ust. 6 w zakresie czasowego zaprzestania prowadzenia działalności nie dotyczą przypadków wznawiania produkcji przez kredytobiorcę w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, w którym wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę, pod warunkiem przedłożenia w banku opinii wojewody zawierającej określenie zakresu i wysokości szkód oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód.
7. Jeżeli kredytobiorca wznowi prowadzenie działalności lub spłatę kredytu i odsetek dopłaty stosowane są od dnia wznowienia prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek.
8. Jeżeli część kredytu wykorzystano niezgodnie z przeznaczeniem lub nie udokumentowano poniesionych wydatków w terminie, a także jeżeli inwestycja nie została zrealizowana w całości, dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji w takiej części, jaka odpowiada udziałowi nieprawidłowo wykorzystanych środków lub nieudokumentowanych wydatków w kwocie wykorzystanego kredytu, pod warunkiem, że cel założony w planie inwestycji i umowie kredytu został osiągnięty. Oceny, czy założony cel został osiągnięty dokonuje bank.
- 8a. W przypadku udokumentowania wniesienia wkładu własnego w kwocie niższej niż określona w rozdziale III ust. 2 pkt 1), zwrotowi wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji podlegają dopłaty, które zostały nadmiernie wypłacone ponad kwotę wynikającą z proporcji udziału kredytu i udziału własnego w wartości nakładów inwestycyjnych. Kwotę kredytu objętego dopłatami Agencji należy pomniejszyć proporcjonalnie do kwoty wkładu własnego, której wniesienie zostało nieprawidłowo udokumentowane.

9. Dalsze dopłaty - przypadające na kwotę kredytu wykorzystaną zgodnie z przeznaczeniem i udokumentowaną w terminie - mogą być stosowane wyłącznie po dokonaniu zwrotu dopłat w części, o której mowa w ust. 8, oraz poinformowaniu Agencji o powstaniu należności i dokonaniem zwrocie dopłat w trybie określonym w umowie zawartej pomiędzy Agencją a bankiem.
10. W przypadku, gdy wartość kredytu wykorzystanego niezgodnie z przeznaczeniem lub wartość wydatków nieudokumentowanych w terminie przekracza 10% wartości wykorzystanego kredytu lub inwestycja nie została zrealizowana w całości, od dnia zastosowania przepisu ust. 8 wykluczona zostaje możliwość ubiegania się o kredyt inwestycyjny z dopłatami Agencji do oprocentowania przez kolejne trzy lata licząc od ww. dnia.
11. W ciągu 30 dni od zastosowania przepisu ust. 4 pkt 3) i 8 bank zobowiązany jest do poinformowania Agencji o tym fakcie.
12. W przypadku stwierdzenia przez bank, że kredytobiorca przestał być rolnikiem indywidualnym, tj. nie dotrzymał warunku wymienionego w rozdziale II ust. 2 pkt 1), 2) lub 4), dopłaty Agencji od dnia, w którym kredytobiorca przestał spełniać ww. warunek do dnia, w którym warunek ten znowu będzie spełniony, obniża się do poziomu właściwego dla kredytów określonych w dziale I (Symbol nIP).
13. Kwoty udzielonych dopłat, o których mowa w ust. 12, wynikające z różnicy w oprocentowaniu między linią określoną w dziale I (Symbol nIP) a linią niniejszą, podlegają zwrotowi na rzecz Agencji bez naliczania odsetek po ich wyegzekwowaniu przez bank.
14. Kredytobiorca za zgodą banku może zmienić kierunek produkcji rolnej, działu specjalnego produkcji rolnej na inny w zakresie produkcji rolnej lub działu specjalnego produkcji rolnej wymieniony w części I.
15. Warunkiem zmiany kierunku, o której mowa w ust. 14, jest sporządzenie zmiany do planu inwestycji.
16. Zmiana kierunku, o której mowa w ust. 14, nie powoduje zaprzestania stosowania dopłat.
17. Zmiana przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego jest możliwa, o ile wynika z przesłanek ekonomicznych i spełnione są jednocześnie następujące warunki:
 - 1) nie minął określony w umowie kredytu termin realizacji inwestycji,
 - 2) zmiana nie spowoduje zwiększenia kwoty kredytu,
 - 3) zmiana została wprowadzona do planu inwestycji.
18. Decyzję o zmianie przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego podejmuje bank sporządzając aneks do umowy kredytu w oparciu o przedstawioną przez kredytobiorcę zmianę do planu inwestycji i po dokonaniu oceny, w wyniku której stwierdził w szczególności, że zmiana przeznaczenia kredytu lub udziału własnego jest uzasadniona, zgodna z niniejszymi zasadami i nie spowoduje przeszkód w realizacji planu inwestycji.
19. W przypadku, gdy kredytobiorca zrealizował inwestycję, udokumentował wykorzystanie kredytu i wniesienie wkładu własnego, a nie wykorzystał w pełnej wysokości przyznanych środków finansowych, dopuszcza się możliwość przeznaczenia

niewykorzystanej części kredytu na wydatki związane z tą inwestycją inne niż przewidziane w planie inwestycji i umowie kredytu, pod warunkiem sporządzenia zmiany do planu inwestycji i aneksu do umowy kredytu. Ze zmiany do planu inwestycji powinno jednoznacznie wynikać, iż wydatki te są celowe pod względem gospodarczym i ekonomicznym, a także zgodne z postanowieniami zawartymi w niniejszym dziale.

20. Na wniosek kredytobiorcy bank może wyrazić zgodę na wydzierżawienie pod budowę elektrowni wiatrowych (ferm wiatrowych) części użytków rolnych zakupionych przy udziale znajdującego się w okresie spłaty kredytu preferencyjnego, przeznaczonych pod drogę dojazdową, plac manewrowy, naziemną część fundamentu każdego wiatraka oraz inne elementy infrastruktury związane z budową i eksploatacją elektrowni wiatrowej, jeżeli jednocześnie spełnione zostaną wszystkie z niżej wymienionych warunków:
 - 1) do wniosku dołączony zostanie projekt umowy dzierżawy,
 - 2) w ocenie banku zostanie osiągnięty i utrzymany w całym okresie kredytowania cel inwestycji określony w umowie kredytu,
 - 3) bank na podstawie przedłożonych przez kredytobiorcę dokumentów, np. pozwolenia na budowę ustali powierzchnię użytków wykorzystywanych pod potrzeby budowy i eksploatacji elektrowni wiatrowej,
 - 4) bank na podstawie przedłożonych przez kredytobiorcę dokumentów ustali datę zmiany przeznaczenia zakupionych przy udziale kredytu preferencyjnego użytków rolnych lub datę faktycznego zaprzestania prowadzenia produkcji rolnej na użytkach rolnych wykorzystywanych pod potrzeby budowy i eksploatacji elektrowni wiatrowej.
21. Od dnia, o którym mowa w ust. 20 pkt 4), do końca okresu kredytowania, bank nie będzie występował o stosowanie dopłat do oprocentowania, proporcjonalnie do kwoty kredytu przypadającej na powierzchnię, o której mowa w ust. 20 pkt 3).
22. Bank może wyrazić zgodę na przejęcie długu, jeżeli przejmujący dług spełnia warunki określone w dziale VI, z zastrzeżeniem ust. 24, gwarantuje terminową spłatę rat kapitału i odsetek oraz będzie kontynuował działalność prowadzoną przez dotychczasowego kredytobiorcę, przy czym:
 - 1) w przypadku, gdy przejęcie długu łączy się ze sprzedażą użytków rolnych nabytych za kredyt konieczne jest uzyskanie zgody banku dotyczącej tej sprzedaży,
 - 2) przy zmianie kierunku produkcji przez przejmującego dług stosuje się postanowienia ust. 15,
 - 3) na dzień zawarcia umowy przejęcia długu suma kwot udzielonych kredytów z dopłatami ARiMR do oprocentowania zaciągniętych dotychczas przez przejmującego dług i umowy kredytu, z tytułu którego przejmowany jest dług, nie może przekroczyć kwot wymienionych w rozdziale III ust. 4, z zastrzeżeniem pkt 4),
 - 4) jeżeli w wyniku przejęcia długu nastąpiło przekroczenie sumy, o której mowa w pkt 3), to od dnia przejęcia długu dopłaty ARiMR nie będą stosowane w odniesieniu do części przejmowanego długu przypadającej na kwotę kredytu przewyższającą dopuszczalną sumę.
23. Jeżeli kredytobiorca zamierza dokonać zmiany formy prawnej działalności, bank może wyrazić zgodę na przejęcie długu przez powstałą w wyniku przekształcenia spółkę jawną lub spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z zastosowaniem w dalszym okresie kredytowania dopłat w wysokości przewidzianej dla linii nIP, o ile:

- 1) przejmujący dług spełnia warunki określone w dziale I, gwarantuje terminową spłatę rat kapitału i odsetek oraz będzie kontynuował inwestycję realizowaną przez dotychczasowego kredytobiorcę,
 - 2) maksymalny okres stosowania dopłat do oprocentowania kredytu nie przekroczy 8 lat.
24. W przypadku śmierci kredytobiorcy, jeżeli następca prawny przejmujący dług nie spełnia kryteriów określonych w rozdziale II dopłaty w dotychczasowej wysokości mogą być nadal stosowane, z zastrzeżeniem ust. 25.
25. Dopłaty za okres od dnia śmierci kredytobiorcy podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, a dalsze dopłaty nie są stosowane, jeżeli następca prawny kredytobiorcy, w określonym przez bank terminie nie przedłoży w banku prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub wypisu zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia. Odsetki w wysokości jak dla zaległości podatkowych od dopłat, o których mowa w zdaniu poprzednim, naliczone zostaną za okres od dnia wpływu tych dopłat do banku.
26. Określony w umowie kredytu termin zakończenia realizacji inwestycji może zostać przesunięty za zgodą banku na wniosek kredytobiorcy, jeżeli w ocenie banku opóźnienie wynika z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy. Bank sporządza wówczas stosowny aneks do umowy kredytu. Zmiany nie wymaga natomiast plan inwestycji.
27. Bank zobowiązany jest do zamieszczania na dokumentach potwierdzających wykorzystanie kredytu adnotacji: „Dokument został rozliczony w ramach kredytu inwestycyjnego z dopłatami ARiMR do oprocentowania udzielonego umową nr z dnia” wraz z pieczęcią banku oraz podpisem osoby upoważnionej do sporządzenia adnotacji.

Rozdział V

Procedura ubiegania się o kredyt

1. Przygotowanie planu inwestycji, który poza informacjami wymaganymi przez bank do oceny zdolności kredytowej, powinien w szczególności zawierać:
 - 1) cel inwestycji zgodny z określonym w rozdziale I ust. 2,
 - 2) strukturę finansowania inwestycji (przeznaczenie i kwotę kredytu oraz wkładu własnego),
 - 3) planowany okres realizacji inwestycji,
 - 4) kierunek produkcji w okresie kredytowania,
 - 5) okres kredytowania i karencji w spłacie kredytu,
 - 6) informacje o posiadaniu odpowiednich kwot produkcyjnych lub o źródle pozyskania brakujących kwot produkcyjnych, jeżeli dany rynek objęty jest systemem kwotowania produkcji,
 - 7) informację o rynkach zbytu, w szczególności, jeżeli inwestycja skutkuje wzrostem produkcji.
2. Wnioskodawcy ubiegający się o kredyt na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej przy sporządzaniu planu inwestycji mogą posłużyć się Wzorcowym Planem Inwestycji, określonym w załączniku nr 8. W przypadku, gdy specyfika podmiotu ubiegającego się o kredyt wymagałaby dostosowania

Wzorcowego Planu Inwestycji do konkretnego przypadku, Wzorcowy Plan Inwestycji może ulegać modyfikacjom.

3. Złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt wraz z planem inwestycji, oświadczeniami sporządzonymi wg wzorów określonych w załączniku nr 3, 6 i 7 oraz kompletem dokumentów wymaganych przez bank.
4. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego kredyt może zostać udzielony na zakup użytków rolnych, pod warunkiem, że:
 - 1) planowane do zakupu grunty w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez właściwy organ określone zostały jako użytki rolne,
 - 2) wnioskodawca przedstawił zaświadczenie właściwego organu, że planowane do zakupu użytki rolne nie są objęte decyzją o warunkach zabudowy, wydaną przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, która powoduje zmianę zagospodarowania terenu.
5. W przypadku, gdy lista nakładów do sfinansowania kredytem i wkładem własnym nie ulega zmianie, a następuje jedynie:
 - 1) zmiana struktury finansowania polegająca na zwiększeniu lub zmniejszeniu wkładu własnego lub zmniejszeniu kwoty kredytu, przy zachowaniu minimalnej dla danej działalności wysokości wkładu własnego kredytobiorcy,
 - 2) zmiana formy wniesienia wkładu własnego kredytobiorcy,
 - 3) zmiana źródła finansowania poszczególnych nakładów (z kredytu na wkład własny lub odwrotnie, przy zachowaniu zgodności z zapisami niniejszych zasad),plan inwestycji nie wymaga zmiany. W umowie kredytu należy uwzględnić ww. zmiany.

Opracowano w ARiMR

Rozdział VI
Załącznik do wniosku o kredyt z linii nGR

A. Wypełnia podmiot wnioskujący o kredyt*

.....
/imię i nazwisko osoby wnioskującej o kredyt/

data urodzenia /dzień, miesiąc, rok/: |__| |__| |__| |__| |__| |__|

PESEL: |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__|

REGON: |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__|

NIP: |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__|

numer identyfikacyjny¹⁾: |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__| |__|

.....
/miejsce zamieszkania osoby wnioskującej o kredyt/

.....
/miejsce realizacji inwestycji/

.....
data

.....
/imię i nazwisko/

*w przypadku, gdy z wnioskiem o kredyt wystąpiło kilka osób każda z nich wypełnia część A

B. Wypełnia Bank

Symbol - nGR²⁾

Pieczęć Banku

1. Rolnik posiada wykształcenie rolnicze / przez 5 lat osobiście prowadził gospodarstwo rolne /przez 5 lat pracował w gospodarstwie rolnym³⁾.
2. Inwestycja polega na zakupie użytków rolnych w celu³⁾:
 - 1) utworzenia nowego gospodarstwa rolnego o powierzchni nie mniejszej od ogłoszonej na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego średniej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w danym województwie,
 - 2) powiększenia gospodarstwa rolnego, do powierzchni nie mniejszej od ogłoszonej na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego średniej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w danym województwie,
 - 3) utworzenia /powiększenia³⁾ działu specjalnego produkcji rolnej.
3. Inwestycja jest realizowana³⁾:
 - 1) w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej położonym na obszarach górskich i innych obszarach ONW określonych w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW lub na obszarach NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej określonych w przepisach o ochronie przyrody,

2) w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej innym niż wymienione w pkt 1).

4. Działalność, na którą ma zostać udzielony kredyt:
..... zaliczana do grupowania PKD⁴⁾

5. Cel kredytu:

K poprawa struktury agrarnej

6. Dotychczasowa powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi ogółem ha, w tym ha użytków rolnych, w tym użytków rolnych:

1) własnych: ha,

2) dzierżawionych: ha.

7. Planowany zakup użytków rolnych wynosi ha fizycznych.

8. Kwota kredytu na zakup użytków rolnych nie jest / jest³⁾ wyższa od wartości tych użytków wg średnich cen rynkowych w danym województwie.

9. Podmiot zbywający użytki rolne:
.....

10. Całkowity koszt inwestycji wynosi zł, w tym:

1) kredyt: zł, tj. %,

2) wkład własny: zł, tj. %.

11. Przeznaczenie kredytu (nakłady)⁴⁾:

Lp.	Kod	Przeznaczenie kredytu (nakłady)	Kwota kredytu (zł)	Inne informacje
1.	110	zakup użytków rolnych		ha

12. Okres kredytowania, w tym karencja w spłacie kredytu

13. Przewidywana forma, w jakiej zostanie wniesiony wkład własny⁴⁾:

1) środki pieniężne,

2) zgromadzone materiały,

3) inne:

14. Przeznaczenie wkładu własnego:

1) -zł,

2) -zł,

3) -zł,

4) -zł,

5) -zł.

15. Ocena wskazanych w planie inwestycji rynków zbytu produktów, ze szczególnym uwzględnieniem rynków zbytu tych produktów, których produkcja wzrośnie:

.....
.....
.....

16. Wnioskodawca³⁾:

1) posiada odpowiednie kwoty produkcyjne,

- 2) wskazał w planie inwestycji źródło pozyskania brakujących kwot produkcyjnych,
- 3) nie planuje prowadzenia produkcji na rynku objętym systemem kwotowania produkcji.

17. Wysokość pomocy ustalona zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm.) wynosi zł, tj.% kwoty kredytu, a maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania wynosi zł.

18. Inwestycja spełnia / nie spełnia³⁾ warunki określone w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 22, poz. 121 ze zm.) i w warunkach i zasadach udzielania kredytów w ramach linii nGR:

.....
.....
.....
.....

.....
data

.....
/podpis i pieczęć upoważnionego pracownika/

¹⁾ wypełniają producenci posiadający numer nadany w trybie przepisów ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności
²⁾ wybrać właściwą podlinię z wyszczególnionych w części IV „Warunków i zasad (...)”
³⁾ niepotrzebne skreślić
⁴⁾ wybrać oznaczenie właściwe dla danej podlinii określone w części IV „Warunków i zasad (...)”